

САВЕЗ СРБА ИЗ РЕГИОНА SAVEZ SRBA IZ REGIONA

Захтјеви Линте министру Селаковићу: Србија да призна крајишке борце, омогући два квалификована свједока, уведе гарантовану пензију за српске борце...

Поштовани господине Селаковић,

Обратио ми се значајан број припадника Војске и полиције Републике Српске Крајине који су већ навршили или ће ускоро да наврше 65 година али, нажалост, немају 15 година радног стража као кључни услов за старосну пензију. Велика већина крајишких бораца су након завршетка рата радили код послодаваца који им нису уплаћивали доприносе за пензијско осигурање. Због тога им недостаје или свега неколико мјесеци или неколико година и више да би остварили право на старосну пензију.

Навешћу неколико примјера иако се ради о великом броју бораца. Милан Пешкир (73 године) живи у Сремској Митровици и недостаје му 7 година до 15 година радног стажа; Никола Грубор (72 године) живи у Београду и недостају му 24 мјесеца до 15 година радног стажа; Миле Сикирица (68 година) живи у општини Ражањ и недостаје му 15 мјесеци до 15 година радног стажа и Милан Дробњак (66 година) живи у општини Свилајнац и недостају му 22 мјесеца до 15 година радног стажа;

Тражим да Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, на чијем сте челу, у кратком временском року припреми нацрт измјена и допуна Закона о правима бораца, ратних војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица (у даљем тексту: Закон) и призна праведну борбу крајишких бораца. То конкретно значи да се свим припадницима војске и полиције Републике Српске Крајине коначно призна ратни стаж за читаво вријеме рата у двоструком трајању. Постојећим Законом који је усвојен фебруара 2020. године крајишки борци су признати само до 27. априла 1992. године када је престала да постоји СФРЈ односно до 19. маја 1992. године када се ЈНА повукла са подручја БиХ. Са признатим ратним стажом за читаво вријеме рата у двоструком трајању многи крајишки борци би испунили услов од 15 година и остварили право на старосну пензију.

Тражим да подржите приједлог да се статус борца може утврдити и на основу два квалификована свједока што је у складу са законом о управном поступку. Разлог је чињеница да значајан дио припадника Српске војске Крајине и Министарства унутрашњих послова Републике Српске Крајине не посједује војну књижицу или друге писмене доказе са печатом надлежних органа Републике Српске Крајине из добро познатих разлога (злочиначке акције хрватске војске и полиције). Под појмом два квалификована свједока мисли се на лица која су у исто вријеме и на истом мјесту боравила у истој јединици са подносиоцем захтјева за признавање статуса борца. Два квалификована свједока треба да дају овјерену писмену изјаву под материјалном и кривичном одговорношћу.

Посебан проблем јесте чињеница да крајишки борци не могу у пракси да остваре право на ратни стаж који им је признат барем до 27. априла 1992. године односно до 19. маја 1992. године. Наиме, центри министарства одбране доносе негативна рјешења са срамним и скандалозним образложењима да крајишки штабови и јединице Територијалне одбране и МУП РСК нису тобоже били у организацијском саставу ЈНА. Даље, у наведеним образложењима стоји да су крајишки штабови и јединице Територијалне одбране биле изван територије Србије и због тога центри Министарства одбране у Србији, нису могли бити надлежни за вођење евиденције за припаднике ТО у Хрватској. Оваква образложења изазивају оправдано огорчење и незадовољство крајишких бораца.

Тражим да инсистирате да се поштује постојећи Закон и да центри Министарства одбране коначно почну да крајишким борцима издају рјешења о признању ратног стажа до 27. априла 1992. године, односно до 19. маја 1992. године. Уставом СФРЈ је јасно дефинисано да је ЈНА представљала једну компоненту оружаних снага СФРЈ које су чиниле јединствену цјелину и састојале се од ЈНА и Територијалне одбране. Министарство одбране није узело у обзир неспорну чињеницу да у то вријеме није постојала Хрватска као држава, и да су штабови и јединице Територијалне одбране на крајишком подручју били дио СФРЈ.

Тражим да се о постојећи Закон допуни са одредбом да се захтјев за признање својства ратног војног инвалида може поднијети без временског ограничења а надлежна комисија ће донијети одлуку о сваком појединачном захтјеву. Постоје грађани Србије који су задобили рану, повреду, озљеду или болест, због којих је наступило оштећење њиховог организма а још увек нису остварили статус ратног војног инвалида. Такође, последице од посттрауматског стресног поремећаја могу се појавити у дужем временском периоду од престанка ратних околности.

Тражим да се цивилним лицима из Републике Српске Крајине који су задобили рану, повреду или озљеду поново призна статус цивилног инвалида рата. Постоји одређен број цивилних инвалида рата из Републике Српске Крајине који су личну инвалиднину примали од 2000. до 2013. године када је укинута савезна уредба која је регулисала то питање.

Желим да Вас замолим да подржите мој приједлог да сваки борац који је отишао у пензију треба да има право на гарантовану пензију у висини просјечне пензије у Србији која је у априлу износила 37.800 динара. Значајан број бораца који је испунио услове и отишао у пензију има веома мале пензије и једва саставља крај са крајем. Борци апсолутно заслужују да примају гарантовану пензију јер су часно и храбро бранили своју државу и свој народ од 1991. до 1999. године. Гарантована пензија борца прве категорије би се увећавала у складу са бројем мјесеци проведених на ратишту. Додатна средства би се обезбеђивала из буџета а не из пензијског фонда.

Такође, сматрам да сваки борац, без обзира на социјални статус и године старости, треба да добије једном годишње борачки додатак као израз захвалности Србије према људима који су били спремни да жртвују своје животе и дијелове тијела за одбрану државе и народа од 1991. до 1999. године. Износ борачког додатка, који би се исплаћивао једном годишње, би одређивала Влада у складу са могућностима. Сматрам да борачки додатак не би смио да буде мањи од 12.000 динара.

Према важећем закону борац прве категорије је борац са ангажовањем преко 200 дана на територији Републике Српске Крајине и Републике Српске и са ангажовањем најмање 60 дана на територији Аутономне Покрајине Косово и Метохија. Сматрам да је важећа дефиниција борца прве категорије дискриминаторска у односу на борце РСК и РС и да је треба измјенити поштујући начело равноправности. Није праведно да се један дан ратовања на Косову и Метохији вреднује као скоро три и по дана ратовања у Републици Српској Крајини и Републици Српској.

Очекујем да ми одговорите на писмо у разумном временском року.

С поштовањем,

У Београду, 23. јун 2023. године

Предсједник Савеза Срба из региона
и народни посланик
Миодраг Линта